

مقایسه باورهای دینی و رضایت جنسی زنان دارای روابط فرازناشویی و بدون روابط فرازناشویی شهر تهران

فاطمه رضمانی رند*^۱، علی شاکر^۲

تاریخ دریافت ۱۳۹۹/۰۱/۱۸ تاریخ پذیرش ۱۳۹۹/۰۴/۱۴

چکیده

پیش‌زمینه و هدف: پژوهش حاضر باهدف مقایسه باورهای دینی و رضایت جنسی زنان دارای روابط فرازناشویی و بدون روابط فرازناشویی شکل گرفت. **روش کار:** طرح پژوهش از نوع علی - مقایسه‌ای بود. جامعه تحقیق شامل؛ کلیه زنان مراجعه‌کننده به مراکز حل اختلاف و کلینیک‌های روانشناسی شهر تهران در سال ۱۳۹۷ هستند که دارای سابقه رابطه فرازناشویی داشته‌اند و زنان بدون روابط فرازناشویی بودند که از میان آنان ۶۰ نفر از زنان با روابط فرازناشویی به صورت هدفمند و ۶۰ نفر از زنان بدون روابط فرازناشویی به شکل تصادفی انتخاب شده و با استفاده از پرسشنامه‌های رضایت جنسی هادسون و پرسشنامه معبد مورد ارزیابی قرار گرفتند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از مدل آماری t دو گروه مستقل و تحلیل واریانس چندمتغیری استفاده شد. **یافته‌ها:** یافته‌های پژوهش نشان داد، زنان با روابط فرازناشویی رضایت جنسی و عمل به باورهای دینی کمتر را در مقایسه با زنان بدون روابط فرازناشویی نشان می‌دهند.

نتیجه‌گیری: زنانی که تمایل بیشتر و نمرات بالاتری در پرسشنامه عمل به باورهای دینی کسب کرده بودند، در روابط فرازناشویی درگیر نشده بودند و این موضوع نیز می‌تواند مؤید لزوم توجه و پرورش باورهای دینی در میان اعضای جامعه در راستای بقا و حفظ خانواده باشد. **واژگان کلیدی:** باورهای دینی، رضایت جنسی زنان دارای روابط فرازناشویی

مجله پرستاری و مامایی، دوره هجدهم، شماره پنجم، پی‌درپی ۱۳۰، مرداد ۱۳۹۹، ص ۴۳۵-۴۳۰

آدرس مکاتبه: استان آذربایجان غربی، ماکو چهارراه مرکزی، روبروی بانک رفاه جنب بانک تجارت کالج زبان استاد شهریار، تلفن: ۰۹۱۴۱۶۴۴۱۲۷

Email: ramazany.fatemeh59@gmail.com

مقدمه

در این بین، از جمله مواردی که زوج درمانگران به‌ویژه در سال‌های اخیر با آن روبرو شده‌اند، پیمان‌شکنی زناشویی است (۳) و به هرگونه روابط جنسی یا عاطفی فراتر از چارچوب روابط متعهدانه بین زوجین اطلاق می‌شود. پیمان‌شکنی و روابط فرازناشویی بر اساس یک تعریف کلی، نقض تعهد رابطه دونفره است که به شکل درجاتی از صمیمیت عاطفی و فیزیکی با فردی خارج از این رابطه منجر می‌شود و از منظری دیگر به چهار نوع روابط مختلف خارج از رابطه فرد با همسرش تقسیم می‌شود که شامل؛ روابط فرازناشویی جنسی، عاطفی، ترکیبی (عاطفی و جنسی) و مجازی (شامل رابطه جنسی تلفنی، گفتگوهای جنسی و مشاهده فیلم‌های پورن) می‌باشد (۴).

ازدواج را می‌توان یکی از مهم‌ترین عوامل بهداشت روانی در اجتماع دانست که اگر با مشکل روبرو شود، بهداشت روانی حاصل نخواهد شد و اثرات منفی و ماندگار آن نظیر افسردگی و اضطراب و دیگر اختلالات روانی نتیجه این نارضایتی زناشویی خواهد بود (۱). بیشتر افرادی که ازدواج می‌کنند، در آغاز زندگی مشترکشان سطح بالایی از رضایت زناشویی را گزارش می‌دهند. اما در غالب موارد، با گذشت زمان افت تدریجی در رضایت زناشویی آنان رخ می‌دهد، در همان هفته‌ها و ماه‌های اول ازدواج نیز مشکلات جدی رخ می‌دهد که اگر حل نشود، می‌تواند رضایت و ثبات رابطه زناشویی را تهدید کند (۲).

^۱ کارشناس ارشد روانشناسی، گروه آموزشی روانشناسی عمومی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار روانشناسی، گروه آموزشی روانشناسی عمومی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران

باورهای دینی در کاهش روابط فرازنشویی، انجام پژوهش بیشتر پیرامون این موضوع و متغیرهای مرتبط با آن احساس شده و منجر به شکل‌گیری مسئله تحقیق از نگاه محقق به‌صورت زیر گردید:

آیا میان باورهای دینی و رضایت جنسی زنان دارای روابط فرازنشویی و بدون روابط فرازنشویی شهر تهران تفاوت معناداری وجود دارد؟

مواد و روش کار

طرح پژوهش حاضر از نوع علی-مقایسه‌ای می‌باشد. جامعه پژوهش شامل کلیه زنان مراجعه‌کننده به مراکز حل اختلاف و کلینیک‌های روانشناسی شهر تهران در سال ۱۳۹۷ دارای سابقه رابطه فرازنشویی و زنان بدون روابط فرازنشویی بودند. با در نظر گرفتن خرده مقیاس‌های پرسشنامه‌ها و احتمال ریزش افراد در گروه‌ها، حجم نمونه مناسب توسط محقق ۱۲۰ نفر در نظر گرفته شده است. نمونه‌گیری در مورد افراد با روابط فرازنشویی به‌صورت هدفمند و در مورد افراد بدون روابط فرازنشویی به شکل تصادفی صورت گرفت. پس از نمونه‌گیری از افراد با سابقه روابط فرازنشویی با در نظر گرفتن متغیرهای دموگرافیک (سن، جنسیت، تحصیلات، مدت‌زمان ازدواج) دو گروه هم‌تا شدند تا بتوان اثر متغیرهای مزاحم را کنترل کرد. در گام نخست و پس از تأیید فرم پیش‌نویس پایان‌نامه، اقدام به جمع‌آوری پیشینه مرتبط با موضوع پژوهش با استفاده از منابع کتابخانه‌ای و اینترنتی پرداخته شد و ادبیات نظری و یافته‌های تحقیقاتی مرتبط با هر کدام از متغیرها گردآوری شدند. در گام بعدی، محقق اقدام به توزیع پرسشنامه‌ها به‌صورت میدانی، در میان زنان دو گروه نمود. در پایان، پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها و ورود داده‌ها، تجزیه و تحلیل‌های آماری بر مبنای مدل آماری مناسب با موضوع پژوهش انجام شد.

▪ پرسشنامه رضایت جنسی هادسون: پرسشنامه‌ی رضایت جنسی هادسون، در سال ۱۹۸۱ توسط هادسون، هریسون و کروسکاپ برای ارزیابی سطوح رضایت زوجین ساخته شد.

▪ مقیاس عمل به باورهای دینی: پرسشنامه معبد (مقیاس عمل به باورهای دینی) از ۵۰ سؤال تشکیل شده و هر پاسخ سؤال دارای ۵ گزینه بوده و نمره صفر تا ۴ نمره‌گذاری گردیده و نتیجه آن افراد را به دو گروه گرایش

باوجود اینکه در سال‌های اخیر شاهد افزایش انواع روابط فرازنشویی در ایران در میان زوجین هستیم (۵)، اما، شناسایی عوامل سبب‌ساز و ایجادکننده چنین تمایلاتی با در نظر گرفتن ویژگی‌های فرهنگی و جمعیت شناختی، هنوز هم چندان شناخته شده نیست. این در حالی است که پیشگیری و درمان حاصل از وارد شدن چنین آسیب‌هایی جز در سایه شناخت عوامل خطر ساز و ایجادکننده میسر نخواهد بود. لذا، انجام پژوهش در این زمینه بیش‌ازپیش احساس می‌شود.

بنا بر برخی تحقیقات ناتوانی فرد در بیان خواسته‌ها خود، ناامنی به دلیل ابراز وجود و بیان خواسته‌های خود، ترس از سرزنش و سرکوب از جمله مواردی هستند که افراد را از همسرانشان دور کرده و احتمال پناه بردن آن‌ها به روابط خارج زناشویی جهت رفع نیازهای عاطفی، روانی و جنسی‌شان افزایش می‌دهد (۶).

از سوی دیگر، اعتقاد به عقاید دینی و مذهبی نیز می‌تواند بر شکل‌دهی نظام ارزشی، فکری و نهایتاً رفتاری افراد تأثیر داشته باشند. به‌گونه‌ای که برخی از صاحب‌نظران حتی ریشه و زیربنای بروز بسیاری از مشکلات روحی و روانی افراد را دورافتادگی آنان از عمل و باور به مسائل دینی و مذهبی دانسته‌اند (۷). شاید بتوان گفت در کشورهایی همچون ایران، مذهب بخش درهم‌تنیده و جدانشدنی از فرهنگ و زندگی خانوادگی، اجتماعی و ارتباطی افراد است. بر این اساس، دین و مذهب افراد را دعوت به پایبندی به اصول اخلاقی می‌کنند که منجر به حفظ نظام جامعه و خانواده می‌شود. اثرگذاری باورهای دینی و مذهبی به صورتی است که بنا بر یافته‌های مختلف تحقیقاتی می‌توان میان این متغیر با عواملی همچون سلامت روان، شادکامی، رضایت از زندگی، بهزیستی روان‌شناختی، سازگاری اجتماعی رابطه مثبت و میان این سازه با خودکشی، مشکلات جسمی، نوروزگرایی، بزهکاری و جرم و طلاق رابطه منفی دیده شده است (۸). با در نظر گرفتن چنین مواردی می‌توان باورهای دینی و پایبندی به ارزش‌های اخلاقی را با توجه به تأکید که دین اسلام بر اجتناب از روابط با نامحرمان دارد، نوعی عامل بازدارنده در خیانت زوجین دانست که کمتر مورد مطالعه قرار گرفته است (۹).

با توجه به آنچه تاکنون در خصوص افزایش روزافزون خیانت و روابط فرازنشویی در ایران گفته شد و ضرورت شناخت عوامل تأثیرگذار یا تشدیدکننده بروز این روابط و با تأکید بر نقش رضایت جنسی و تأثیر بازدارنده احتمالی

مذهبی پائین (نمره کلی کمتر از ۱۱۳) و بالا (نمره کلی مساوی و بیشتر از ۱۱۳) تقسیم‌بندی می‌نماید. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها اقدام به تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای آماری در سطح آمار توصیفی و استنباطی گردید. در بخش آمار توصیفی با استفاده از شاخص‌های گرایش مرکزی شامل، میانه، میانگین و شاخص‌های پراکندگی، از قبیل واریانس و انحراف استاندارد، ماهیت و چگونگی توزیع هر یک از متغیرها در هر گروه توصیف شد. پس‌از آن با استفاده از آمار استنباطی و مدل آماری t دو گروه مستقل و تحلیل واریانس چندمتغیری، تحلیل‌های جامع‌تری صورت گرفت.

یافته‌ها

جدول (۱) نشان می‌دهد که مقدار t مشاهده‌شده برابر با ۹/۶۷ می‌باشد که با درجه آزادی ۱۱۸ تفاوت میانگین‌ها در سطح معناداری ۰/۰۵ معنادار می‌باشد. بنابراین، اختلاف معناداری میان رضایت جنسی زناشویی روابط فرازناشویی و بدون روابط رضایت جنسی زنان دارای روابط فرازناشویی وجود دارد. لذا، میان رضایت جنسی زنان دارای روابط فرازناشویی و بدون روابط فرازناشویی تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول (۱): مقایسه میانگین رضایت جنسی در افراد با و بدون روابط فرازناشویی

گروه	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	df	t	Sig
زنان با رابطه فرازناشویی	۶۰	۹۷/۱۵	۴/۸۵	۱۱۸	۹/۶۷	۰/۰۰
زنان بدون روابط فرازناشویی	۶۰	۱۱۵/۸۱	۳/۵۱			

جدول (۲) نشان می‌دهد که مقدار t مشاهده‌شده برابر با ۷/۴۹ می‌باشد که با درجه آزادی ۱۱۸ تفاوت میانگین‌ها در سطح معناداری ۰/۰۵ معنادار می‌باشد. بنابراین، اختلاف معناداری میان عمل به باورهای دینی زنان دارای روابط فرازناشویی و بدون روابط فرازناشویی تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول (۲) نشان می‌دهد که مقدار t مشاهده‌شده برابر با ۷/۴۹ می‌باشد که با درجه آزادی ۱۱۸ تفاوت میانگین‌ها در سطح معناداری ۰/۰۵ معنادار می‌باشد. بنابراین، اختلاف معناداری میان عمل به باورهای دینی زنان دارای روابط

جدول (۲): مقایسه میانگین عمل به باورهای دینی در افراد با و بدون روابط فرازناشویی

گروه	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	df	t	Sig
زنان با رابطه فرازناشویی	۶۰	۹۷/۱۵	۴/۸۵	۱۱۸	۹/۶۷	۰/۰۰
زنان بدون روابط فرازناشویی	۶۰	۱۱۵/۸۱	۳/۵۱			

را رضایت از روابط جنسی می‌دانند. به‌گونه‌ای که در یک ازدواج سالم وجود رابطه جنسی مطلوب به‌نحوی که بتواند موجب تأمین رضایت عاطفی طرفین شود، نقش بسیار مهم و اساسی در موفقیت و پایداری کانون خانواده دارد. پژوهش کاوه در مطالعه‌ای روی ۲۰۰ زن دریافت، زمانی که همسران از رضایت جنسی مناسبی برخوردار باشند، پایبندی بیشتر به ازدواج و رضایت‌مندی زناشویی بیشتری را گزارش می‌دهند و کمتر احتمال دارد، گرایش به برقراری روابط

بحث و نتیجه‌گیری

وجود رابطه جنسی مطلوب به‌نحوی که بتواند موجب تأمین رضایت طرفین شود، نقش بسیار مهم و اساسی در موفقیت و پایداری کانون خانواده دارد. با شناخت چگونگی عملکرد جنسی و مؤلفه‌های آن می‌توان به رضایت جنسی و درنهایت به رضایت زناشویی که در سازگاری همسران تأثیر بسزایی دارد رسید (۱۰). کلیری برادلی^۱ و همکاران از جمله عوامل اثرگذار بر رضایت‌مندی زناشویی و تداوم رابطه زوجین

^۱. Cleary Bradley

پایبندی به روابط زناشویی و پرهیز از روابط خارج عرف و شرع با فرد نامحرم، چه در میان زنان و چه در میان مردان مسلمان است (۲). بیگمان، افرادی که توجه بیشتری به انجام مناسک و آداب مذهبی دارند نه تنها برپاداشتن نماز، روزه، خمس، زکات و ... را مورد توجه قرار می‌دهند، بلکه به جنبه عملی اجرای دستورات دینی در بستر زندگی خانوادگی نیز توجه می‌کنند. این افراد معمولاً به دو دلیل از رابطه با فردی نامحرم به‌جز همسرشان پرهیز می‌کنند، نخست آنکه خود را از نظر اخلاقی و انسانی پایبند به اجرای تعهدی می‌دانند که بین دو طرف وجود دارد و دوم اینکه، چون خداوند در بر رفتار خود ناظر و حاضر می‌داند، لذا در تلاش‌اند تا با اجتناب از گناه، خشنودی پروردگار را کسب کنند (۱۳). توجه به این دو نکته در تبیین یافته‌های پژوهش حاضر نیز کاربردی است، چراکه همان‌گونه که مشخص شد، زنانی که تمایل بیشتر و نمرات بالاتری در پرسشنامه عمل به باورهای دینی کسب کرده بودند، در روابط فرازنشویی درگیر نشده بودند و این موضوع نیز می‌تواند مؤید لزوم توجه و پرورش باورهای دینی در میان اعضای جامعه در راستای بقا و حفظ خانواده باشد. در آخر پیشنهاداتی در ارتباط با موضوع همچون وضعیت اجتماعی - بعدی نقش متغیرهای میانجی همچون وضعیت اجتماعی - اقتصادی، سن، سطح تحصیلات، مدت‌زمان ازدواج مورد مطالعه قرار گیرد و با توجه به تأثیر احتمالی رضایت جنسی، صمیمیت زناشویی و باورهای دینی جلسه مشاوره‌ای پیش از ازدواج باهدف آموزش و ارتقا سطح دانش همسران در این زمینه برگزار گردد.

این مقاله مستخرج از پایان‌نامه و دارای کد اخلاق IR.IAU.URMIA.REC.1396.0 می‌باشد.

References:

1. Kruger DJ, Fisher ML, Fitzgerald CJ, Garcia JR, Geher G, Guitart AE. Sexual and emotional aspects are distinct components of infidelity and unique predictors of anticipated distress. *Evol. Psychol. Sci* 2015;1(1):44-51.
2. Edjtehadi M, Vahedi G. Sociological study of the potential of infidelity in marital relations and its effective factors among public and private sector employees. *Iranian Sociological Association* 2016;17(4):105-38.

جنسی در خارج از چارچوب ازدواج داشته باشند (۱۱). درواقع، با در نظر گرفتن این موضوع که برآورده نشدن نیازهای جنسی یا نداشتن اطلاعات و دانش کافی هر یک از همسران در خصوص انجام رفتارهای جنسی و توجه به خواسته‌های طرف مقابلشان، می‌تواند باعث شود فرد از ازدواج خود احساس رضایت نکند و به دنبال برآورده ساختن نه‌تنها نیازهای جنسی بلکه نیازهای عاطفی و روانی خود در پایگاهی خارج از خانواده باشد (۵)، ازجمله دلایل تبیین‌کننده وجود روابط فرازنشویی بیشتر در زنان با رضایت جنسی پایین‌تر است.

ضوابط مذهبی برای روابط انسانی ضروری‌تر از هرگونه ضوابط دیگر است. زیرا در جهان امروز که صنعت تمام جوانب زندگی بشر را تحت‌الشعاع قرار داده، به‌زحمت می‌توان گفت که فرد دارای وظایفی نسبت به جامعه است. در عصر ما که بیماری‌های روانی و اضطراب‌ها و نگرانی‌ها، قربانی‌های متعددی از خیل آدمیان می‌گیرند، ضوابط مذهبی بهترین داروی شفابخش و نجات‌دهنده بشر از نگرانی‌هاست. توجه به دین و مذهب ازجمله مسائل مهمی است که در انتخاب همسر و شریک زندگی نیز باید موردتوجه قرار گیرد (۱۲). ایمونس (۱۹۹۹) بیان می‌کند، سیستم ارزشی و اعتقادی همسران ازجمله عوامل اصلی اثرگذار بر کیفیت زندگی زناشویی است. به‌گونه‌ای که تفاوت‌ها، باورها و ارزش‌های زوجین می‌تواند پویایی زندگی زناشویی را تحت تأثیر قرار دهد و در غالب مذهب به‌عنوان یک سیستم اطلاعاتی که می‌تواند جهت و راه مناسب را به افراد نشان دهد، بر تصمیم‌گیری‌های آنان اثرگذار باشد. ازجمله مسائل مهمی که در تفکرات دینی و مذهبی موردتوجه قرار گرفته است، لزوم توجه و رعایت تعهد و

3. Jalili L, Najar S, Nezamivand-Chegini S, Yaralizadeh M. The relationship between factors related to divorce request and mental health among divorce applicant women referred to legal medicine organization in Ahvaz, Iran. *Journal of family & reproductive health* 2017;11(3):128.
4. Aviram I, Amichai-Hamburger Y. Online infidelity: Aspects of dyadic satisfaction, self-disclosure, and narcissism. *J Comput.-Mediat Commun* 2005;10(3):JCMC1037.

5. Fricker J, Moore S. Predicting Infidelity: The role of attachment styles, lovestyles, and the investment model: Swinburne University of Technology Melbourne, Australia; 2006.
6. Fromm E. Psychoanalysis and religion: Open Road Media; 2013.
7. Gharabi B, Ahmadvand A, Akbari Dehghani A, Zanvariyan S. Investigating the relationship between mental health with internal and external religions in Kashan city. *Q J Exp Psychol* 2008;3(10):61-84.
8. Delaney HD, Miller WR, Bisonó AM. Religiosity and spirituality among psychologists: A survey of clinician members of the American Psychological Association. *Professional Psychology: Research and Practice* 2007;38(5):538.
9. Abraham V. Spirituality and mental health. *Indian J Psychiatry* 2008;50(4):233-7.
10. Abbaszadeh M, Adlipour S, Alizadeh Aghdam MB, Aghayari Hir T. The attitudes toward extramarital relations and some of its related factors among families of Tabriz. *J Res Health Sci* 2019;9(6):496-504.
11. Canavaro MC, Silva S, Moreira H. Is the link between posttraumatic growth and anxious symptoms mediated by marital intimacy in breast cancer patients? *Eur J Oncol Nurs* 2015;19(6):673-9.
12. Taherinejad Z, Ahmadi SA, Amani R, Khoshouei MS. Relationship emotional intelligence and personality traits with organizational commitment among Iranian nurses. *J Res Health Sci* 2017;7(1):614-23.
13. Rasouli R, Soltanegerd S. The comparison and relationship between religious orientation and practical commitment to religious beliefs with marital adjustment in seminary scholars and university students. *Fam Res* 2013;8(32):427-39.

COMPARISON OF RELIGIOUS BELIEFS AND SEXUAL SATISFACTION OF WOMEN WITH AND WITHOUT METACOGNITION IN TEHRAN

Fatemeh Ramezani Rand^{1*}, Ali Shaker²

Received: 07 April, 2020; Accepted: 06 July, 2020

Abstract

Background & Aims: The purpose of this study was to compare the religious beliefs and sexual satisfaction of women with and without meta-relationships.

Materials & Methods: The research design was causal-comparative. The study population consisted of all women who referred to psychology and psychiatry clinics in Tehran in 1977, who had a history of extra-marital relationships, and women with no extra-marital relationships, including 60 women with purposeful and extra-marital relationships. Sixty women without meta-relationships were randomly selected and evaluated using the Hudson Sexual Satisfaction Questionnaire and the Temple Questionnaire. Data were analyzed using two-tailed independent t-test and multivariate analysis of variance.

Results: The findings of the study showed that women with extra-marital relationships show lower sexual satisfaction and practice of religious beliefs than women without extra-marital relationships.

Conclusion: Women who were more inclined and scored higher in the Religious Beliefs Questionnaire were not involved in extramarital affairs, and this could confirm the need to pay attention and cultivate religious beliefs among community members in order to survive and maintain the family.

Keywords: Religious beliefs, Sexual satisfaction of women with meta-marital relationships.

Address: West Azerbaijan Province. Maku Central Crossroads. Opposite Bank of Welfare Bank of Commerce College Professor Shahriar Language

Tel: +989141644127

Email: ramazany.fatemeh59@gmail.com

¹ Msc of Psychology, Department of General Psychology, Urmia Branch, Islamic Azad University, Urmia, Iran (Corresponding Author)

² Assistant Professor of Psychology, Department of General Psychology, Urmia Branch, Islamic Azad University, Urmia, Iran